

03.11.23
Укр.мова

Клас: 6-А (2гр), 6-Б (1гр)
Вч.: Харенко Ю.А.

Текст.

Тема, мікротема. Ключові слова

Мета уроку:

- повторити та узагальнити знання про основні ознаки тексту,
- ознайомитись із поняттями «мікротема», «абзац»;
- удосконалити навички визначати мікротеми, абзаци;
- розвивати логічне мислення, аналітичні здібності, вміння зіставляти мовні явища, робити висновки;
- виховувати увагу до слова, до традицій українського народу.

1. Прочитайте два уривки.

До кожного з них доберіть заголовки.

Уривок 1

За всіх часів і в усіх народів було найбільшою святістю, коли **лежав** на столі хліб. Через **століття** пройшла ця давня, як і сама історія, **оповідка**: домашнє **осідло** тримається на двох хатніх кутах – печі і **жорнах**. Пісня порушує найтонші струни людини.

(**Осідло** – житло, помешкання;

жорна – пристрій для ручного помолу збіжжя)

Уривок 2

Було **повір'я** в Україні, що сорочка, вишита й подарована на добро, на хороше **життя**, буде **оберігати** людину. Сорочку вишивали і дарували не **будь-кому**, а особливо **близьким** рідним: дитині, братові, чоловікові. Готуючись до **весілля**, дівчина вишивала молодому та його батькам сорочки. Виготовлений дівчиною одяг вважався високою формою уваги.

2. Бесіда

- Який з двох уривків можна назвати текстом?
- Чому?
- Чому виникли труднощі з першим уривком?
- Який заголовок до тексту?

Евристична гра:

- Дайте визначення поняттю «текст».
- Які ознаки тексту можна назвати?
- Що ж таке тема?
- Що є основною думкою тексту?

Текст — це група речень, об'єднаних між собою темою, основною думкою та граматично.

Ознаки тексту:

- наявність теми й основної думки
- наявність двох і більше речень
- пов'язаність речень за змістом
- послідовність та завершеність викладу
- граматичний зв'язок між реченнями

Тема тексту - це те, про що в ньому йдеться.
Основна думка тексту - це те головне, що автор стверджує, до чого він закликає, чого навчає.

- **Мікротема. Тематичне речення**

Тема тексту розкривається за допомогою мікротем.
Мікротема — це частина загальної теми.

Мікротемі розкривають, як правило, кілька речень тексту, з-поміж яких є одне найбільш значуще — тематичне, яке несе в собі найважливішу інформацію мікротеми.

- **Ключові слова**

У мікротемах є слова, які мають істотне смислове навантаження. Такі слова називають ключовими.

- **Абзац**

Групу речень, які розкривають мікротему, на письмі здебільшого оформляють як окремий абзац.

Абзац — це частина тексту, об'єднана однією мікротемою. Кожен абзац пишуть з нового рядка.

План

Для того щоб виділити в змісті тексту найбільш важливе і зазначити послідовність викладу думок, складають план.

План — це короткий послідовний перелік основних питань або тем тексту.

ПАМ'ЯТКА

Як скласти простий план тексту

1. Уважно прочитати текст.
2. Визначити тему й основну думку тексту.
3. Визначити мікротеми, стисло й чітко їх сформулювати. Це і є пункти плану.
4. Склавши план, перевірити, чи розкриває він зміст усього тексту, чи зв'язані пункти плану за змістом.

Засоби зв'язку між реченнями в тексті:

- **лексичні** (*повтор слів, синонімічна заміна, використання антонімів, багатозначних слів, спільнокореневих слів, ключових слів*);
- **морфологічні** (*заміна займенниками, використання прислівників, сполучників, часток*);

- **синтаксичні** (наявність питань та відповідей, неповних речень, речень з однаковою структурою, вставних слів та речень);
- **інтонаційні** (довжина фраз, темп мовлення, інтонація);
- **графічні** (розділові знаки, абзацні відступи).

Опрацювання теоретичного матеріалу

Отже, ми з вами визначили, що таке текст, його ознаки, тема та основна думка.

- 1. Прослухайте текст, доведіть або спростуйте думку, що це текст, доберіть заголовки. Визначте абзаци та основну думку кожного абзацу, складіть план.**

Вишивка – поширений вид декоративно-прикладного мистецтва. Візерунок та зображення виконується ручним або машинним способом на різних тканинах, шкірі, та інших матеріалах лляними, бавовняними, шовковими нитками, а також бісером, перлами, коштовним камінням. Цей вид мистецтва виник давно. Мабуть, ми ніколи не зможемо довідатися про те, хто і коли вперше здогадався втілити в узорний мотив всю красу оточуючого світу. Вишиванням в Україні займались майже виключно жінки. Для цієї роботи використовувалась кожна зручна нагода. Дівчата змагались між собою в майстерності вишивання. Готуючись вийти заміж, кожна дівчина, як правило, повинна була мати багато різних вишиванок.

Дати відповіді на запитання:

- Який заголовок можна дібрати до даного тексту?
- Яка його основна думка?
- Скільки абзаців у тексті?
- Складіть план.

Орієнтовний план

1. Вишивка - вид декоративно-прикладного мистецтва.
2. Техніка виконання зображень.
3. Виникнення даного виду мистецтва.
4. Жіноча справа.
5. Змагання в майстерності.

Поміркуйте!!!

- Чи можна сказати, що пункти плану визначають основну думку кожного абзацу?

Домашнє завдання:

Усно опрацювати п.34, впр.171.